

[Informatie voor professionals](#) > [Publicaties AFM](#) > [Rapporten AFM](#) > [2011](#) > [AFM onderzoeksrapport Kosten pensioenfondsen verdienen meer aandacht](#)

AFM onderzoeksrapport Kosten pensioenfondsen verdienen meer aandacht

12-04-2011

Door betere kostenbeheersing kunnen vooral kleinere en middelgrote pensioenfondsen hun pensioenvermogen op termijn aanzienlijk verhogen. De meeste pensioenfondsen hebben nu nog onvoldoende inzicht in hun kosten, terwijl de impact daarvan op het pensioenvermogen groot is. Dit blijkt uit een verkennend onderzoek van de Autoriteit Financiële Markten (AFM) naar de hoogte en impact van administratie- en beleggingskosten bij pensioenfondsen. Veel fondsen ontwikkelen al goede initiatieven om kosten te besparen, maar lopen hierbij soms ook tegen praktische en wettelijke drempels aan.

Impact kosten

Een kostenverlaging van 0,25 procentpunt levert op een termijn van veertig jaar 7,5 % meer collectief pensioenvermogen op. Dit is in lijn met eerdere onderzoeken van derden. Hoe hoger dit pensioenvermogen, hoe hoger de pensioenuitkeringen kunnen zijn. In welke mate kostenbesparingen te realiseren zijn, hangt af van de situatie per pensioenfonds. Ervan uitgaande dat de toekomstige ruimte voor premieverhogingen beperkt is, neemt het belang van lage kosten en kostenverantwoording bij de pensioenfondsen alleen maar toe. Goed zicht op de kosten en het effect daarvan op het pensioen helpt pensioenbestuurders en uitvoerders om goede afwegingen te maken tussen kosten en baten. De AFM vindt dat ook deelnemers geïnformeerd moeten worden over de kosten, omdat deze zo'n grote invloed hebben op de uiteindelijke pensioenuitkering.

Inzicht in kosten

Hoge kosten kunnen een gevolg zijn van een niet kostenefficiënte uitvoering en/of een te complexe regeling. Daarnaast hebben veel pensioenfondsen te weinig zicht op de beleggingskosten. Uit het onderzoek blijkt dat de werkelijke beleggingskosten gemiddeld twee tot drie keer hoger zijn dan in de jaarverslagen staat: anderhalf tot drie miljard euro per jaar wordt hierdoor niet als kosten gerapporteerd. Dit komt onder andere doordat externe vermogensbeheerders hun kosten verrekenen in hun nettorendementen. Deze kosten zijn daarom voor veel fondsen niet zichtbaar, waardoor het lastig is om de eigenlijke beleggingsprestaties goed te beoordelen. De grootste pensioenfondsen hebben wel goed zicht op de beleggingskosten doordat zij

druk uit kunnen oefenen op hunvermogensbeheerders om volledige transparantie te geven. Voor kleine pensioenfondsen is dit vaak minder makkelijk.

Kostenbeheersing

Bij de kleinste pensioenfondsen zijn de administratiekosten gemiddeld 12 keer hoger dan bij de grootste fondsen. Vooral de kleine en middelgrote pensioenfondsen kunnen dan ook kosten besparen door het samenvoegen van fondsen (consolidatie) en door het vereenvoudigen van regelingen. Een aantal fondsen heeft dit gedaan en daaruit blijkt dat deze maatregelen ook in de praktijk veel opleveren. Deze voorbeelden verdienen navolging van meer fondsen. Wel kunnen fondsen hierbij soms nog tegen praktische en wettelijke belemmeringen aanlopen, die zij niet alleen op kunnen lossen.

Drempels wegnemen

De AFM roept alle betrokken partijen op om actief een rol te spelen bij het verhogen van het kosteninzicht en het verlagen van de kosten. Pensioenfondsen moeten ervoor zorgen dat ze (beter) inzicht in hun kosten krijgen en onderzoeken waar kostenbesparingen mogelijk zijn. Belemmeringen voor vergaande consolidatie of andere mogelijkheden tot kostenbesparingen moeten bespreekbaar worden gemaakt. De AFM spoort ook vermogensbeheerders aan om volledig inzicht in hun kosten te geven. Het is belangrijk voor het vertrouwen van deelnemers dat fondsen kunnen laten zien dat het beheer en de uitvoering van pensioenregelingen efficiënt gebeurt en dat zij kunnen uitleggen waarom bepaalde hoge kosten wel verantwoord zijn. Daarnaast vindt de AFM transparantie over de kosten naar deelnemers van groot belang. Dit zou bijvoorbeeld kunnen via de jaarverslagen en een te ontwikkelen Pensioenbijsluiters.

Onderzoek

De AFM heeft zich bij dit verkennend onderzoek gebaseerd op gegevens van DNB, openbare gegevens zoals jaarverslagen, openbare studies en interviews met marktpartijen.

Pensioenverzekeringen

Het onderzoek heeft zich primair gericht op de kosten bij pensioenfondsen. Afgelopen jaren heeft de AFM meerdere rapporten gepubliceerd over premieovereenkomsten (pensioenregelingen van verzekeraars). Het totaalbeeld dat is ontstaan uit deze onderzoeken is een reden tot zorg. Beschikbare premieovereenkomsten kennen veelal aanzienlijke risico's. De informatie over kosten is onduidelijk en de kwaliteit van het advies aan de werkgever is ver onder de maat. Hierdoor hebben deelnemers aan premieovereenkomsten

onvoldoende inzicht in hun toekomstig pensioen en vaak te hoge verwachtingen. Verzekeraars hebben stappen gezet om de transparantie over kosten te vergroten. De AFM roept hen op deze weg verder te gaan en actief te streven naar het verlagen van de kosten van pensioenverzekeringen.